

ایران و نمایشگاه‌های جهانی

از غرفه‌ی ۱۸۶۷ پاریس تا پایون ۲۰۲۰ دبی

www.ketab.ir

امیربانی مسعود

انتشارات تخصصی هنر
مطالعات و شهرسازی

کتابخانه‌کسی

بانی مسعود، امیر، ۱۳۴۶ -

ایران و نمایشگاه‌های جهانی: از غرفه‌ی ۱۸۶۷ پاریس تا پاپوین ۲۰۲۰ دوی / امیر بانی مسعود.
مشهد: کتابکده کسری، ۱۴۰۰.

۲۲۴ ص: مصور.

شابک:

۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۳-۳۶-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: پشت جلد به انگلیسی: Amir Bani-Masoud, Iran and World's Fairs: from Paris 1867 to Dubai 2020.

موضوع: نمایشگاه‌ها--ایران--تاریخ

موضوع: Exhibitions-- Iran -- History

موضوع: ساختمان‌های نمایشگاهی--طراحی و ساخت

موضوع: Exhibition buildings -- Design and construction

رده بندی کنگره:

T۳۹۵

رده بندی دیویی:

۹۰۷/۴۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی:

۸۴۲۴۴۷۵

عکس روی جلد: نمایشگاه ۱۸۷۳ وین، اتریش، پاپوین ایران.

منبع تصویر: Technisches Museum Wien

www.ketab.ir

کتابکده تخصصی هنر، معماری و شهرسازی کسری

ایران و نمایشگاه‌های جهانی

از غرفه‌ی ۱۸۶۷ پاریس تا پاپوین ۲۰۲۰ دوی

امیر بانی مسعود

صفحه‌آرایی و آماده‌سازی چاپ: لیا کفاش‌زاده

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۳-۳۶-۷

انتشارات: کتابکده کسری

تلفن: ۰۹۱۵ ۳۰۱۷۱۸۱

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات کتابکده کسری محفوظ است. هرگونه ترجمه، تصویربرداری و تکثیر اعم از نسخه‌ی کاغذی و دیجیتال و... از تمام یا بخشی از کتاب ممنوع و موجب پیگرد قانونی است.

فهرست

۴ یادداشت مؤلف

۵ سپاسگزاری و قدردانی

۷ تاریخچه‌ی شکل‌گیری نمایشگاه‌های جهانی

۲۷ نمایشگاه‌های جهانی در ادبیات مکتوب ایرانیان

۶۵ ایران در نمایشگاه‌های جهانی

۶۷ دوره‌ی قاجار

نمایشگاه سال ۱۸۵۱ لندن، بریتانیا؛ نمایشگاه سال ۱۸۶۷ پاریس، فرانسه؛ نمایشگاه سال ۱۸۷۳ وین، اتریش؛ نمایشگاه سال ۱۸۷۸ پاریس، فرانسه؛ نمایشگاه سال ۱۸۸۳ آمستردام، هلند؛ نمایشگاه سال ۱۸۸۹ پاریس، فرانسه؛ نمایشگاه سال ۱۸۹۳ شیکاگو، آمریکا؛ نمایشگاه سال ۱۸۹۴ انورس، بلژیک؛ نمایشگاه سال ۱۸۹۷ بروکسل، بلژیک؛ نمایشگاه سال ۱۹۰۰ پاریس، فرانسه؛ نمایشگاه سال ۱۹۰۴ سینت لوئیس، آمریکا؛ نمایشگاه سال ۱۹۰۵ لیژ، بلژیک؛ نمایشگاه سال ۱۹۱۰ بروکسل، بلژیک؛ نمایشگاه سال ۱۹۱۳ کپن، بلژیک؛ نمایشگاه سال ۱۹۱۴ لیون، فرانسه؛ نمایشگاه سال ۱۹۱۵ سان فرانسیسکو، آمریکا

۱۳۵ پهلوی اول

نمایشگاه سال ۱۹۲۶ فیلادلفیا، آمریکا؛ نمایشگاه سال ۱۹۳۰ انورس/لیژ، بلژیک؛ نمایشگاه سال ۱۹۳۵ بروکسل، بلژیک؛ نمایشگاه سال ۱۹۳۹-۱۹۴۰ نیویورک، آمریکا

۱۵۰ پهلوی دوم

نمایشگاه سال ۱۹۵۸ بروکسل، بلژیک؛ نمایشگاه سال ۱۹۶۷ مونترال، کانادا؛ نمایشگاه سال ۱۹۷۰ آساکا، ژاپن؛ نمایشگاه سال ۱۹۷۴ اسپوکن، آمریکا؛ نمایشگاه سال ۱۹۷۵ آکیناوا، ژاپن

۱۷۰ جمهوری اسلامی

نمایشگاه سال ۱۹۸۵ تسوکوبا، ژاپن؛ نمایشگاه سال ۱۹۹۳ دانجون، کره‌ی جنوبی؛ نمایشگاه سال ۱۹۹۸ لیسبون، پرتغال؛ نمایشگاه سال ۲۰۰۰ هانوفر، آلمان؛ نمایشگاه سال ۲۰۰۵ اچی، ژاپن؛ نمایشگاه سال ۲۰۱۰ شانگهای، چین؛ نمایشگاه سال ۲۰۱۵ میلان، ایتالیا؛ نمایشگاه سال ۲۰۱۷ آستانه، قزاقستان؛ نمایشگاه سال ۲۰۲۰ دبی، امارات متحده‌ی عربی

۲۰۰ ارجاعات و یادداشت‌ها

۲۰۷ منابع به زبان فارسی

۲۰۸ منابع به زبان بیگانه

۲۱۵ منابع تصاویر

۲۱۷ نمایه

یادداشت مؤلف

نمایشگاه‌های جهانی/اکسپوزیسیون/اکسپو مهمترین رویدادهای نمایشگاهی دنیا هستند و حضور در آنها برای کشورهای مختلف موجب افتخار و سربلندی و نیز کسب وجهه‌ی بین‌المللی و حائز اهمیت و اولویت خاص است. «بازار مکاره» شاید تاریخی به قدمت تاریخ تمدن بشری داشته، اما آنچه «نمایشگاه جهانی» را، به‌ویژه در عصر مدرن، مهم و متمایز ساخته، دستاوردهای اجتماعی، اقتصادی، علمی و پیشینه‌ی فرهنگی و دورنمایی‌ست که از پیشرفت کشورها در آنها ارائه می‌شود. علاوه بر همه‌ی این نکات، نمایشگاه‌های جهانی از آغاز محل خودنمایی و اظهار وجود و، به عبارت دیگر، محل جولان معماران با طراحی ساختمان‌ها و غرفه‌های نمایشگاهی شده‌اند. پاپیون/غرفه‌های نمایشگاهی، به خودی خود، نه تنها ساختمان‌هایی تأثیرگذار بر جریان‌ها و سبک‌های معماری بوده‌اند، بلکه به خودی خود بناهای شاخصی به شمار می‌آیند که هر کشور، سیمای فرهنگی و اقتصادی و تکنولوژی خود را در آن به معرض نمایش عموم جهانیان می‌گذارد.

هدف دفتر حاضر، که در سه فصل تنظیم شده، آن است تا نهایتاً جایگاه ایران در نمایشگاه‌های جهانی و بین‌المللی تخصصی را با تأکید بر معماری پاپیون/غرفه‌های ایران به تصویر بکشد. بدین منظور، در فصل اول با عنوان «تاریخچه‌ی شکل‌گیری نمایشگاه‌های جهانی» نخست شرحی از سیر تحولات نمایشگاه‌های جهان ارائه می‌کند. این فصل با شرح رویدادی دوران ساز، یعنی برپایی نمایشگاه سال ۱۸۵۱ لندن، آغاز می‌شود و سپس با تأکید بر نکات مهم و کلیدی هر نمایشگاه، این روند را تا نمایشگاه سال ۲۰۲۰ دوی تعقیب می‌کند. فصل دوم با عنوان «نمایشگاه‌های جهانی در ادبیات مکتوب ایرانیان» کوشیده تا نه تنها نخستین آگاهی گروه‌هایی از ایرانیان عصر قاجار درباره‌ی مغرب‌زمین در قرن نوزدهم را به تصویر بکشد، بلکه با تأکید بر نوشته‌های ایرانیان متأخر به کاوش در نگاه ایرانی به پدیده‌ی نمایشگاه جهانی بپردازد. فصل آخر این دفتر با عنوان «ایران در نمایشگاه‌های جهانی» با محوریت تاریخ حضور ایران در نمایشگاه‌های جهانی به رشته‌ی تحریر کشیده شده است. در این فصل، ۳۳ نمایشگاه جهانی از سال ۱۸۶۷ تا سال ۲۰۲۰ که دولت ایران در آنها مشارکت رسمی داشته، به صورت موردی با تأکید بر پاپیون/غرفه‌های ایران بررسی شده‌اند. همچنین لازم به یادآوری است که دولت ایران در نخستین نمایشگاه جهانی، یعنی نمایشگاه سال ۱۸۵۱ لندن حضور «رسمی» نداشت، ولی نظر به اهمیت خود نمایشگاه (که نخستین اکسپوزیسیون مدرن بین‌المللی بود)، و نیز وجود غرفه‌ای با نام «ایران» در «بخش ملل»، این نمایشگاه هم به صورت موردی در همین فصل مورد بررسی مجدد قرار گرفته است.